

УДК 347.78:004.8

Коваль О.М., к.ю.н., доцент,
Вакеріна А.В., здобувачка освіти, МГЗП-
25 Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

ЕВОЛЮЦІЯ НІЦЦЬКОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ В ЕПОХУ WEB 3.0: ПРАВОВІ ВИКЛИКИ РЕЄСТРАЦІЇ ТМ ДЛЯ ВІРТУАЛЬНИХ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ

Розвиток цифрових технологій, перехід до парадигми Web 3.0 та стрімке розширення метавсесвітів зумовили радикальну трансформацію підходів до інтелектуальної власності. Глобальна цифровізація активів вимагає від правових систем адаптації до нових форм власності, серед яких ключове місце посідають віртуальні товари, невзаємозамінні токени (NFT) та послуги, що надаються у віртуальних середовищах. Центральним інструментом у цьому процесі виступає Ніццька класифікація товарів і послуг (NCL), яка з 1957 року слугує міжнародним стандартом для реєстрації торговельних марок. [1].

Протягом останніх років Комітет експертів Ніццького союзу під егідою Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) здійснив значні кроки для інтеграції термінології Web 3.0 у структуру класифікації, що знайшло відображення в 12-й та майбутній 13-й редакціях системи. Однак ключова відмінність навчання ШІ від традиційного споживання контенту полягає в тому, що машина не «читає» твір для естетичного задоволення, а аналізує його як набір статистичних одиниць. Це так зване «невиражальне» або «технічне» використання (non-expressive use), де метою є не передача ідей автора аудиторії, а побудова функціональної математичної моделі [2].

Системна трансформація Ніццької класифікації: від фізичних об'єктів до цифрових активів. Традиційна структура Ніццької класифікації, що складається з 34 класів товарів та 11 класів послуг, була розроблена для світу матеріальних об'єктів та послуг, що мають чіткий фізичний вираз [3].

Для цілей реєстрації торговельних марок віртуальні товари розглядаються як нематеріальні об'єкти, що існують виключно у формі цифрових даних або зображень. Згідно з консолідованими роз'ясненнями ЕUIPO та ВОІВ, усі завантажені матеріали, які можуть бути збережені на електронному носії або в хмарі, належать до 9-го класу [4].

Це створює концептуальний парадокс: хоча віртуальні кросівки виконують у метавсесвіті соціальну функцію ідентифікації та самовираження аватара

(аналогічно фізичному взуттю), з юридичної та класифікаційної точок зору вони є різновидом програмного забезпечення [5].

Проте практика показує, що проста вказівка загального терміна «віртуальні товари» є неприйнятною через відсутність правової визначеності. Патентні відомства вимагають від заявника вказати конкретну категорію товарів, до якої належить цифровий об'єкт. Наприклад, формулювання «завантажувані віртуальні товари, а саме віртуальне взуття для використання в онлайн-іграх» є коректним, тоді як «віртуальні товари» без уточнення буде відхилено під час формальної експертизи [6].

Це обмеження спрямоване на те, щоб запобігти ситуаціям, коли власник марки отримує надмірну монополію на весь спектр цифрового контенту, що могло б заблокувати розвиток інновацій у Web 3.0.

Література

1. Nice Classification // WIPO. – URL: <https://www.wipo.int/en/web/classification-nice> (дата звернення: 20.04.2026).
2. Special Union for the International Classification of Goods and Services for the Purposes of the Registration of Marks (Nice Union) // WIPO. – URL: https://www.wipo.int/edocs/mdocs/classifications/en/clim_ce_33/clim_ce_33_2-main1.pdf (дата звернення: 20.04.2026).
3. Trademarks in the metaverse // WIPO Magazine. – URL: <https://www.wipo.int/en/web/wipo-magazine/articles/trademarks-in-the-metaverse-42518> (дата звернення: 20.04.2026).
4. Brand Protection in the Metaverse: EUIPO Updates Guidance on Trade Mark Applications for NFTs and Virtual Goods // William Fry. – URL: <https://www.williamfry.com/knowledge/brand-protection-in-the-metaverse-euipo-updates-guidance-on-trade-mark-applications-for-nfts-and-virtual-goods/> (дата звернення: 20.04.2026).
5. New Nice classification 2026: what impact for trademarks? // Cabinet Dreyfus. – URL: <https://www.dreyfus.fr/en/2025/08/11/new-nice-classification-2026-what-impact-for-trademarks/> (дата звернення: 20.04.2026).
6. WIPO releases 13th edition of the Nice Classification: Key points // DLA Piper. – URL: <https://www.dlapiper.com/insights/publications/2026/01/wipo-releases-13th-edition-of-the-nice-classification> (дата звернення: 20.04.2026).